

БЪЛГАРСКО ДРУЖЕСТВО ЗА ЗАЩИТА НА ПТИЦИТЕ

София 1111, П. К. 50, офис: ж.к. "Мусагеница", бл. 104, вх. А, ет.6
телефон: (02) 971 58 55, (02) 971 58 57, факс: (02) 971 58 56 bspb_hq@bspb.org
БУЛСТАТ:121244539

Регионален офис – Варна

Варна 9000, П. К. 492, офис: м-ст "Салтанат" № 5 (Приморски парк)
телефон /факс: (052) 302 536 varna@bspb.org

ИЗ/Вн/9000/026-012/30-05-05

ДО: ИНОС-1 ООД

РИОСВ – Варна

Община Каварна

КОПИЕ:

МОСВ – отдел ОВОС

МОСВ- Дирекция НСЗП

СТАНОВИЩЕ

От Българско дружество за защита на птиците / БърдЛайф България (БДЗП)

Относно: Доклад за ОВОС за инвестиционно предложение "Изграждане на ветроенергиен парк "Калиакра" в землището на с. Българево, община Каварна", изготвен от КЦУР "Геопонт-Интерком" ООД

Настоящото становище е изготвено след обстойно запознаване с доклада за ОВОС на инвестиционен проект на фирма ИНОС-1 ООД. За изготвянето на становището са анализирани резултатите от осъществени проучвания на БДЗП в района от 1990 год. насам и изследвания върху есенната миграция на птиците в периода август – октомври 2004 год. (Национална банка за орнитологична информация към БДЗП). Данните, анализите и заключенията визират територията на площадката.

БДЗП изразява **категоричното си несъгласие** с реализирането на предлагания проект за построяването на 35 броя вятърни турбини на предвидената територия. Площадката за изграждане на ветрогенераторите попада в място идентифицирано като специално защитена зона за птиците по Закона за биологичното разнообразие и следва да бъде включена като част от европейската екологична мрежа НАТУРА 2000, като място с тесен фронт на миграция и местообитание на биомно ограничени видове. С оглед на това при оценката на проекти, които биха засегнали целостта и интегритета на територията следва да се прилагат изискванията на член 6 на Директива 92/43/ЕЕС.

- Изграждането на вятърни турбини във въпросната територия ще доведе до трайни промени в ключови места за размножаване, зимуване и престой по време на миграция, както и за хранене по време на гнездене, на над 200 вида птици.

Съгласно Закона за биологичното разнообразие (ДВ 77/2002) и Директивата за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна на Съвета на Европейската общност (92/43 от 21.05.1992), територията, където предстои да бъдат изградени вятърните турбини, е важно местообитание на 131 вида птици, които са приоритетни за опазване. Общо 45 вида от европейско приоритетно значение се срещат в района на площадката през различни периоди от годината.

По искане на инвеститора БДЗП е внесло становище в ранен етап на разработването на доклада за ОВОС на инвестиционното предложение (наш Изх ИЗ/1000/119-012/12.03.05) в РИОСВ-Варна и "ИНОС-1" ООД, относно необходимостта от предпроектни теренни проучвания на конкретни параметри, както и принципната непригодност на територията за изграждането на ветроенергиен парк от природозащитна гледна точка. Инвеститорът не е взел под внимание отправените от нас препоръки и насоки, а е третирали писмото на БДЗП като становище.

Считаме за неподходящо изграждането на ветроенергиен парк както на избраната площадка, така и в целия район между Каварна и нос Калиакра поради наличието на данни за концентрация на прелитащи птици от 105 вида по прелетния път Via Pontica, което определя мястото като Орнитологично важно място и съгласно Закона за биоразнообразието (ЗБ) следва да бъде включено в екологичната мрежа.

- **Данните на БДЗП от проучването на есенната миграция през 2004 год. в периода август-октомври показват, че през територията на площадката преминават 10481 рееци се птици в зоната на директен сблъсък с генераторите и други 4322 преминават в зоната на висок риск.**
- **Намираме за съществен недостатък и непълнота на ДОВОС и недопустима липсата на провеждане на каквито и да било базови теренни проучвания на мигриращата и гнездова орнитофауна в рамките на разработването на ОВОС и следователно експертите ангажирани по разработването му не са имали фактологична база за завършване на адекватен и обективен анализ за риска от изграждането на ветрогенераторите.**

Постоянният комитет на Бернската конвенция за опазването на Европейската дива флора и фауна в своя препоръка от декември 2003 г. прави ясни препоръки за извършване на минимум едногодишен базов мониторинг на прелетните птици, както и конкретен формат на обхвата и характера на оценката за въздействие върху околната среда. Това е и практиката в страните, където този вид добив на енергия е добре развит. Разработеният доклад за ОВОС не отговаря на тези препоръки и не оценява адекватно риска от проекта и въздействието му върху проекто-територията от мрежата НАТУРА 2000 и изискванията на чл. 6 на Директива 92/43/ЕЕС.

Направените анализи в ДОВОС, на базата на получени мнения и становища при отсъствие в екипа на специалист орнитолог са довели до субективни и непочиващи на научна база екстраполации за риска от сблъсък на птиците с ветрогенераторите. Следва да се отбележи, че както е видно, авторите на ДОВОС признават риска от сблъсък на птици с ветрогенераторите, но оценката на евентуалната смъртност е неадекватна поради използването на елементарна екстраполация в подхода при оценяването му като реално

само за реещите се птици, които са изложени на най-явен и голям риск цифрата е **минимум от 10 до 15 хиляди птици**. Не е оценено въздействието, което изграждането на ветроенергийните централи ще има върху прелетните птици в резултат на евентуално изместване на прелетните коридори, което ще доведе до неминуеми енергийни загуби и влошаване на физиологичното състояние на мигриращите птици.

Доклад на института Махаел-Ото (Германия) на д-р Херман Хьоткер и колектив от 2003 год. доказва ясно вредата на ветроенергийните паркове като препятствие на миграционния път на базата на обобщаване на наличните изследвания за влиянието на ветроенергийните централи върху птиците. Обобщение на общо 124 научни публикации от научен колектив с ръководител Г. Б. Стюърт от катедрата по Биологични науки при Бирмингамския Университет доказва, че изграждането на ветрогенератори води до обедняване на орнитофауната и същевременно отбелязва, че ветроенергийните централи имат нарастващо негативно влияние с напредване на продължителността на експлоатацията им. Докладът на д-р Роуена Лангстън и колектив за нуждите на Съвета на Европа категорично изяснява негативното влияние на ветроенергийните централи върху птиците и необходимостта от предварително проучване и оценка на риска преди предприемане на инвестиции във ветроенергийните централи в проблемни места.

Не е направена оценка за влиянието на проекта за ветроенергийните централи, който ще унищожи гнездови местообитания на ценни редки и застрашени видове като дебелоклюнатата и късопръстата чучулига, ориенталското и черногърбото каменарче, червеногърбата сврачка и черночелата сврачка, совоокия дъждосвирец и др. През миграционния период районът е местообитание на значителна численост от ливадния дърдавец, совоокия дъждосвирец, пдпдъка и други. Районът на площадката се използва и за почивка, хранене и нощуване от различни мигриращи видове птици.

- **Смятаме за недопустима липсата на проучвания и оценка на местообитанията в обхвата на проекто-площадката. Територията на площадката обхваща изключително ценни и застрашени природни местообитания от типа субконтинентални понтийски степни съобщества, които са приоритетно местообитание за опазване на европейско и национално ниво. Проектотериторията от мрежата НАТУРА 2000 – “Калиакра”, в която попада площадката на инвестиционното предложение, обхваща едни от най- представителните части от тези местообитания. Едва 10% от тези местообитания са запазени в България, като те продължават да бъдат унищожавани. Тук се намират едни от най-плътните популации в България на теснолистния божур (*Paenonia tenuifolia*) и волжския горицвет (*Adonis vologensis*). Единствено в рамките на степните съобщества в района на Калиакра се среща калиакренската метличина (*Centaurea caliacrae*). Проектът за изграждане на ветрогенератори ще доведе до съществени и трайни промени в степните местообитания и ще унищожи съществена част от световната популация на тези видове.**

Анализът на влиянието върху местообитанията в доклада за ОВОС е незадоволителен и непълен, с което смятаме, че този фактор е силно подценен и това спомага да се омаловажи важността на мястото и заплахата от реализирането на този проект.

Съществен проблем в района е смъртността от сблъсък на мигриращите птици с електропреносната мрежа. На този проблем е необходимо да се намери подходящо екологично решение, а изграждането на ветрогенератори в този район не само не допринасят за решаването му, а допълнително и значително утежнява екологичните

проблеми и препятствия за прелетните птици и ще повиши значително смъртността при птиците. Този факт е само още един аргумент срещу изграждането на ветроенергийна станция в този район.

Проблемът с ветроенергийни централи и птиците е признат и оценен на международно ниво. Негативният ефект на ветрогенераторите върху мигриращите птици е добре документиран в редица научни разработки и изследвания. Негативното влияние обхваща не само смъртността от пряк сблъсък, но и ефективна загуба на местообитания и понижаване на преживяемостта на индивидите вследствие на изместване на миграционното трасе. Съществува консенсусно мнение на европейско равнище, че ветрогенератори не следва да се изграждат на места с тесен фронт на миграция и в близост или на територията на орнитологично важни места или НАТУРА 2000 места, тъй като могат да имат силно негативно влияние на популационно ниво.

Въз основа на гореизложените факти считаме доклада за непълен и необективен в частта му за въздействието на инвестиционното предложение върху орнитофауната. ДОВОС не следва изискванията на чл. 6 на Директива 92/43/ ЕЕС и препоръките на Бонската и Бернската конвенции. Докладът е непълен и необективен и по отношение на влиянието на проекта върху приоритетни за опазване и редки местообитания, които ще бъдат унищожени вследствие на реализирането на проекта. Настояваме експертният екологичен съвет при РИОСВ-Варна да не одобрява осъществяването на инвестиционно предложение "Изграждане на ветроенергиен парк "Калиакра" в землището на с. Българево, община Каварна" от ИНОС-1 ООД. Реализирането на поректа ще нанесе съществени вреди на природното богатство на България и ще компрометира процеса на изграждане на екологичната мрежа НАТУРА 2000 в България и поетите от правителството ангажименти пред Европейския съюз.

С уважение,

д-р Николай Петков,
Директор по природозащитата на БДЗП

Ивайло Иванов
Регионален координатор на БДЗП